

Một Thời Để Nhớ

Năm **1962-1963**, tôi từ Huế vào dạy ở trường Trung Học Sông Cầu, Phú Yên.

Ban đầu ở chùa Long Quang, lúc này **chú Cư** bây giờ là **HT Nguyên An**. Năm sau về ở chùa **Chi Hội Phật Giáo Sông Cầu** với sư huynh Nguyên Phước (*chú Túc*). Vừa dạy học vừa sinh hoạt với các đạo hữu, học sinh và gia đình Phật tử Sông Cầu rất vui vẻ.

Năm **1964**, quý Ông và thầy **Viên Dung** (*sau này là H.T Minh Tâm*), bảo tôi nên vào dạy trường **Trung Học Bồ Đề Tuy Hòa**, tôi vâng lời từ giả Sông Cầu, vào Tuy Hòa, tôi được ở chung với thầy Viên Dung trong một cái thất có 2 phòng, tại vườn chùa Long Quang, Tuy Hòa. Ngay phía sau trường Bồ Đề, chỉ cách một hàng rào, có cửa đi qua lại rất dễ dàng. Hàng ngày có chú Thanh ở chùa Bảo Tịnh, học sinh trường Bồ Đề, thường đạp xe lên xuống chùa Tỉnh Hội (*Bảo Tịnh*) để lấy thức ăn về cho chúng tôi, có khi thầy Viên Dung và tôi cũng nấu thêm vài món để bồi dưỡng, vì thức ăn trên chùa rất đạm bạc, tôi nhớ thường xuyên có món kho và canh rau muống, có lẽ vì trong vườn chùa trồng nhiều rau muống.

Là giáo sư Trung học, đệ nhất và đệ nhị cấp, nhưng chúng tôi sống và ăn uống rất đơn giản,

Thầy Viên Dung người cao gầy, thường mang áo nhật bình màu lam, đeo kính trắng, tính tình giản dị nhu hòa, Thầy là giảng sư, làm nhiều việc cho Tỉnh Hội, tổ chức các ngày lễ lớn, vừa dạy nhiều giờ cho cấp ba, các môn, Việt văn và Anh văn. Dạy cho lớp học tăng Bảo Tịnh. Thầy có tài điều hành các buổi họp, giải quyết những việc khó khăn của nhà trường và Giáo Hội. Ăn ở chung nhà, làm việc chung một trường, gần gũi bên Thầy ba năm, mà chưa bao giờ xảy ra chuyện mất lòng, chưa bao giờ thấy Thầy buồn giận. Thầy hướng dẫn cho tôi dần dần biết làm việc Giáo Hội như chuẩn bị, soạn những bài giảng cho chương trình phát thanh hàng tuần, tham dự, tổ chức các buổi họp, làm lễ và hướng dẫn gia đình Phật tử, học sinh Phật tử vào những ngày chủ nhật... Hình như Thầy có ý chuẩn bị để bàn giao công việc cho tôi khi Thầy đi du học Nhật Bản. Thầy làm việc nhiều quá mà ăn uống thất thường nên bị đau bao tử, thỉnh thoảng tôi thấy sau khi dạy học về, Thầy ôm bụng nằm nhắm mắt lẩn qua lẩn lại trên giường không ăn cơm nước gì cả, nhin đói nằm ngủ một đêm rồi sáng mai lại ra trường giảng dạy. Thầy có đức tính kiên nhẫn, khiêm nhường và rất chịu khó. Có khả năng, làm việc rất hiệu quả, bởi vậy quý Ông **HT Từ Quang** (*Ngài Phúc Hộ*), **HT Bát Nhã**, và quý Thầy đều thương yêu quý trọng. Tôi không quên được hình ảnh của Thầy lúc nói năng diễn tả và cách điều khiển những buổi họp của trường và Giáo Hội, Thầy luôn hướng dẫn mọi người lắng nghe và thỏa thuận một cách nhẹ nhàng linh động, không bao giờ tỏ vẻ tức giận hay lớn tiếng, khiến cho ai cũng vui lòng. Có những buổi đem học sinh đi cắm trại trong dịp lễ Trung Thu hay cuối năm, tôi thường nằm chung với Thầy trong căn lều, ban đêm nhìn trăng lên sáng tỏ, trong rừng thông **Đồi Mỹ Thị** bên bờ biển và nghe Thầy kể chuyện cổ tích Phật Giáo và chuyện tu hành rất thú vị, lấy đó làm tài liệu để giảng dạy và nói chuyện với quần chúng. Tôi đã học hỏi được nhiều kinh nghiệm của Thầy trao truyền lại... Và đã áp dụng cho đến tận bây giờ, bao nhiêu hình ảnh và kỷ niệm chẳng thể nào quên. Sau ngày Thầy lên đường đi du học, tôi ở lại nhà gánh thêm trách nhiệm, dạy thêm giờ giáo lý, Anh văn và Việt văn, lo giảng cho gia đình Phật tử, học sinh Phật tử trung học Nguyễn Huệ, vào dịp lễ Vu Lan, Phật Đản lại vào giảng trong trại cải huấn, lúc này có sư cô **Lưu Phương** nay là sư bà trú trì **chùa Liên Hoa**, Nha Trang, cũng dạy giáo lý, và làm giám đốc cô nhi viện Tuy Hòa.

Trước khi vào Sài Gòn để đi học Nhật Bản, Thầy dặn tôi, hàng tháng phải gửi thư kể rõ mọi chuyện trong trường và của Giáo Hội cho Thầy biết, bởi vậy tháng nào tôi cũng nhận được thư hồi âm của Thầy thật dài, kể chuyện học hành và làm việc bên Nhật và tôi cũng viết lại thật dài, có khi hơn 10 trang giấy pelure mỏng kể đủ thứ chuyện, không biết những lá thư ấy bây giờ có còn không ! Cứ mỗi ba tháng tôi thu góp tiền của trường và Giáo Hội ủng hộ cho Thầy ăn học, rồi đem vào chùa **Già Lam**, nhờ thầy **Nguyễn Ngọc Cảnh** (*Nguyên Phương*) gửi qua Nhật cho Thầy, nhưng số tiền này cũng ít ỏi không đủ chi phí cho việc ăn ở, học hành, Thầy phải đi làm thêm rất cực nhọc. Tôi còn nhớ bài thơ **Tiến Đưa Thầy** như sau :

"Phi trường Đông Tác tiễn Thầy đi,

Du học Nhật Bản luyến lưu gì.

Đất nước đang gặp thời chiến loạn,

Hẹn ngày tái ngộ sẽ liên hoan..."

Nhưng Thầy đã ra đi mãi mãi

Không có ngày trở lại quê hương !

Ngậm ngùi luyến tiếc nhớ thương

Bao nhiêu hoài bảo vấn vương chưa tròn."

Seattle, 30-04-14 TT Thích Nguyên Kim